

L a t w e e f c h u A w i s e s.

Nr. 47. Dettortdeena 21mā November 1840.

Wehrā leekami likkumi, kas irr eezelti no tahs Kommissiones par eetaisi-
schau tahs Kursemmes semneku brihw-buhfschanas.

- 1) Krohna muischás waldischanahm un Krohna pagasta teesahm buhs wehrā likt:
 - a) naw brihw newenu saimneku ar warri peespeest, wairak seewas-wihrus par falpeem neint, ka tam irr falpeem ihpaschi norahditi laufi, ja tas saimneeks, kahdu laufa stuhi tahdam pahrejam seewas-wihram no labba prahtha ne eewehez;
 - b) saimneekam ne irr aisleegts, ar faweeem jauneem falpeem arri sawadi derreht, ne kā us puhra-weetahm jeb us febjumu eefsch laukeem, un ja saimneeks zittadi kā sawu falpu lohneht derrejis, tad tam saimneekam ta falpa-semme palek; bet tak buhs us to luukohf ka par wezzam paleek, prohti ka falpam sawu lohnes teesu eefsch semmes eesehj eefschā, bet tā ka ne buhtu neds weenam, neds ohtram pee tam pahri darrihts, ka buhtu pee tam ir saimneekam ir falpam istikt;
 - c) ja kahds kaips gribb jaunu saimneeku, jeb kahds saimneeks ar jaunu falpu derreht, tad teem buhs trihs mehneschus papreekschu leezineekeem dsirdoht weens ohram usfazitees, un atkal leezineekeem dsirdoht 4 neddetas preeksch Turgee'n skaidru norunnu turreht, lai tas falps jaw preekschlaiku sawu semini dabbohn redsehtzik leela un kahda winna irr.
- 2) Krohna muischás zaat pagasta-preekschneekeem buhs nolikt un nospreest zik leela lohne falpeem dohdama, un pehz schi spreeduma tad falpus buhs lohneht. Ja schinni leetā ne warretu weenā padohmā saetees, tad paleek pa wezzam, tā ka kats kā sinnadams saderr.
- 3) Kambara teesai irr wehlehts, ihpaschus pahrraudsitus isfuhiht, kas wehrā nehimuschi ir saimneeku ir falpu wallodu, tad paleekamu lohnes spreedumu noleek, pee furra spreeduma saim-neekeem un falpeem ar meeru japaleek.
- 4) Pagasta teesas spreediumam buhs isfchikt, woi tam falpam, kas no fawa saimneeka pee zitta aissghjis, tee suhdaji paleek jeb woi tee tam ne paleek. Teem spredejeem buhs pee fawa spreediuma wehrā likt, arrig tas falps sawu derretu lohni par teem pagahjuscheem gaddeem irr riktigī dabbujis.
- 5) Ja kahdam falpam nospreesch, ka winnam jeb winna atstahai atraitnei un winna mant-neekeem pagahjuscha gadda febjums peederr, tad buhs tam laufa stuhrim valikt pee ta saimneeka, lai winsch to paschu wehl tai ruddeni warr apfeht, bet tam saimneekam buhs woi ar naudu, woi ar labbibu, woi zittadi, kā tas pagasta teesas spreediums israhdihs, tam falpam, jeb tai atraitnei jeb winna mantineekeem to peederriqu lohnes teesu atlihdsinah.
- 6) Pehz trim gaddeem us wisseem Krohna pagasteem pehz scheem liffkumeem buhs saimne-
keem un falpeem bes kahdas prestiimrinnas darriht. Kad kahds falps no saimneeka atstahjahs, tad tam falpam buhs atstah apfehtu rudsu laufi un falmi un suhdaji paleek tais mahjās, no kurrenes winsch iseet; schohs ne buhs west no weenahm mahjahm us ohrahm. Ja nu kahds saimneeks falpu derr, tad tam saimneekam buhs sawam falpam jaw preekschlaikā skaidri isteikt, ka jaw winsch saimneekam gribb usteikt, tam saimneekam paleek apfehtais rudsu laufs un winna augli.

No 1ma Janwar 1841 buhs tahm Krohna pagasta teefahm un Krohna muischas waldischahn nahm ruhypigi par to gahdaht, ka ta kalpu lohneschana pehz trim gaddeem, no wirspeeminnetas deenas skaitihs, ta notiktohs, ka patlabban irr israhdihs. Itt ihpaschi par to buhs gahdaht, ka mehsl ne kluhtu welti iskaishi zaur tam, ka tohs no weenahm mahjahn us ohrahm wedd.

Schee likkumi irr ar ihseem wahrdeem isnemti no ta spreeduina, ko ta Kommissione par eetaischanu to semneeku brihw-buhschanas Zelgawâ ôta Noveinbera deena 1840 islaidusi.

W. V.

T a u n a s s i n n a s .

No leelas Eseres. Mehs, gohds Deewam! sawas druwas libds plauschanas svehtkeem bijam nokohpuschi un to svehtibü ko Deewums bija dewis preezigi fanehmisch. Scheitan peemiinnu, ka Deewam par gohdu un pateizibu tohs pagahjuschus plauschanas svehtkus essan svehtijuschi. — Greeses basniza bija us to deenu kohschi ispuschkota, ta ar saltumeem ka ar eglitehm, un ka jaw plauschanas svehtkös arridsan ar leeleem wainageem, sapihti no wissadas labbibas kas us muhsu druwahm auge. Tas draudsei svehtâ weetâ firdis ar pateizibu us Deewu pildija un tam wissa labba dewejam — gohdu doht skubbinaja. — Kad nu mahzitajs pee altara nazjis un: „pateizeet tam Kungam“ dseedaja, tad draudses skohlmeistars Sor-gensfrey pirmu reisu ar sawu jounu masu pulzinu no kohra us tschetrahm balsim lehni un jauki dseedadami atbildeja: „Un winna schehla-stiba paleek muhschigi, Alleluja!“ Pehz tam mahzitajs us kanzeli gahjis pahr teem svehta praweschä Ezeeliä wahrdeem, 3. nod. 22, 23 pant. spreddiki fazzijs, issstahstidams ka mehs Deewa mihi gahdaschanu pahr mums, ahrâ isgahjusch us labbi aplohptahm druwahm redsam, un ka tafs us mums ta ka runnah runna: „baudait un redseet, kahds labs irre tas Rungs,“ un ka mums buhs tam schehligam un baggatam maises dewejam firds-semnigi pateizibu fazziht, un sahtigi dsihwoht. — Beidsoht skohlmeistars atkal ar saweem skohlne-keem no kohra tapatt dseedadami mahzitajam atbildeja, un tad to Deewa svehtibü dabbuju-schi ar eelihgsnotu firdi un prahiu, pehz beig-ias Deewa kalposchanas us mahjahn dewa-

mees. Lai ne aismirstam ifdeenas Deewu luht, ta ka jaumâ gaddâ to zeenijam dseedadami darriht.

Af! puschkö dahrüs laukus

Un pildi muhsu traufus

Dohd anglus kalmös leijas.

Lai firds mums plaujoht sineijahs.

L u h d s D e e w u u n s t r a h d a .

Schohs wahrdus bija kahds gohdigs nammathews sawâ nammâ us tähpeli ar leeleem boh-stabeem usrakstis. Itt rihtös saazinaja tas sawus behrnus un sawu faimi, skaitija, rohkas fanehmis teem rihta-luhgschanu preefschä, ko tam wissi lehnam pakkal fazzijs; tad dseedaja kahdu dseefmas pantinu, un pehz to katram sawu darbu eerahdija. Winna behrni un winna fai-me wissi strabda ja ta ka tafs muddigas bittites, un padarrija katru darbu ihstenâ laikâ. — Tas sehwes daschlahrt fazzijs: behrni, ne aismir-steet ne kad Deewu, tad winsch juhs arri ne aismirshs. Bes Deewa paliga un svehtibas neweens zilwels ne warr us preefschu tilt. Ne leezeet rohkas klehvi, bet ar to svehku ko Deewums dewis, strahdajeet tikkuschi. — Kad garras deenas, un stipri bija strahdajuschi, tad pussdeena kahdu stundu paduisseja, lai darbs jo labbaki weddahs.

Wakkards sanahze atkal wissi kohpâ, un ar Deewa peeluhschanu un pateifschana to deenu vaseidse. — Ja kahds no winna behrneem jeb faimes bija ko nepareisi darrijis, tad tas to ar labbu mahzija, lai jelle ta wairs ne barra, ka jo deenâs jo wairak ne eerastu taunu darriht. Wehl winsch turklaht fazzijs lai to mihi Deewu peeluhs, ka tas tam arri gribbetu peedoht, ko tas nepareisi bija darrijis, un ka ar mee-riju firdi warretu gulleht.

Swehtdeenâs tas ar sawejeem Deewa nammu labprah apmekleja. Pehz beigtas Deewa kalsposchanas tulih us mahjahm steidsahs, un maltiti noturrejuschi farunnojahs par daschu labbu mahzibû, ko basnizâ bija dsirdejuschi, jeb kâd bija jaiks laiks, tad par dahrâ un lauku isstaigajahs Deewa swehtibu apluhkodami, par to preezadamees Deewu slaveja. Tâ atspredsinadamees tee daschu mihtu swchtdeenu pawad-dija. Wiss ko wîsfch darrija labbi isdewahs, Deewo winna swedrus swehtija, kâ jo deenas jo turrigs wihrs tappe.

Winna kaiminsch, kam tâ labbi, zaur pasha wainu, ne gahje, pee ta weenreis nonahze un fazzijs: es redsu kaimin kâ tew wiss labbi isdohdabs, ko ween tu fazzi un darri. Ur maiisi tu pahrtseezi, behrni mudri, wessali, skaidri un labbi apgehrbi; lobpini, kâ preeks irredseht, turflaht tu wehl daschu plawas un lauka gabbalu warri no pirktees, mannim ne mas tâ labbi ne weddahs; fakki jelle, kas tâ par wainu warr buht? Tê schis to pee rohkas nehme un rahdija us tahpeli tohs rakstitus wahrdus: „luhds Deewu un strahda.“ Nu labbi, dohmaja tas kaiminsch, pawelti to ne buhshu wiss redsejis, waijaga tikkai dands pahtarus skaitiht, tad ees man arri labbaki. Nu tas apnehmehs ne kâd no basnizas eeschanas un pah-taru skaitishanas atstahtees. Tâ arri darrija; dseedaja ik rihta ya 2 jeb 3 bseesmas, lassisja pahri luhgshanas no grahmatas, ne raudstidams woi tahs pehz winna waijadisbas derreja jeb ne. Tik drihs kâ basnizâ eeswannija winsch bija pirmais eekfchâ un sehdeja sawâ krehslâ; gan klausijahs bet ne paturreja to mahzibû ko bija dsirdejis. Nu tas dohmaja ka waijadsetu labbaki weiktees, bet kâ ne tâ ne; arweenu schis un tas tam wehl slikti isdewahs, un truh-kums no winna mahjahm ne gribbeja atstahtees.

Tas nahze atkal pee sawa kaimina un fazzijs: mihlais kaimin! es gan towam fakkamain wahrdam esinu klausijis pehz ta darridams, bet ne kahda labbuma wehl ne redsu. Kaimin! atbildeja tas pirmais, tas newa teesa. kâ tu

essi tam paklausijis, jo kas tam ihsseni pareisi paklausa, tam arri waijaga labbi flahtees. Sakkemann, kâ tad tu pehz manna padohma lihds schim essi dsibwojis? Tê stahstija nu tas ohtrais ka tik un tik reises par deenu pahtarus skaitoht, swchtdeenâs basnizâ ejohht u. t. j. v. — Kad tâ darra, atbildeja tas virmais, tad arri ne warr ar sawu dsibwoschanu us preekschuitkt. Tê arri stahw: „strahda;“ redsi mihlais! kâ Deewo to pirmu zilweku bija raddijis, tas to likke dahrsâ, kâ tam buhs to dahrsu kohpt, un tâ tam zilwekam jaw waijadeja sahlt strahdaht: un Deewo gribb lai mehs apdohmigi un mudri sawus darbus daram, tad wîsfch dohs arri samu swchtibu flahlt. Un isteize tam arri, kâ schis pats sawu laiku un darbu eedalloht. Nu tas kaiminsch, kas no teesas gribbeja laimigs tapt, atradde, kâ lihds schim, gan tikkuschij pahtarus bija skaitijis, bet ne tâ kâ waijaga strahdajis, un nehme no sawa mihla kaimina labbu preekschihmi, un pehz tahs dsibwodams tas ar laiku tapatt palikke turrigs un laimigs kâ winna kaiminsch. — Lassitais! paturri no schi stahstina scho ihssu mahzibû:

Luhds Deewu, strahda tikkuschij,
Tad truhkumu ne redsest.

M. B.

Teefas flubbinaschanas.

No Krohna Behrsmuischias pagasta teefas tohp wissi tee, kam kahdas taisnas parradu präfischanas buhtu, pee ta nomirruscha Behr- un Zihpeler- meschakunga muischias fainneeka un meschaforga Mihmu Kristappa Preedzehlaja un pee ta Schlibbesmuischias Alexanderhof libdisschinniga fainneeka Kebbu Jurra Biewert, pahr kureu mantahni konkurse spreesta, zaur schs usoiginati, lihds 4tu Janvar 1841 sawas präfischanas scheit usdoht, or to pamahzishanu, ka weh-lak neweenu wairs ne klausibû, un latris sawu teesu saudehs. Krohna Behrsmuischias pagasta teesa, 9tâ November 1840.

(L. S.) J. Gauratneek, pesehdetais.

(Nr. 762.) Heinr. Müller, teefas frihwera palige.

* * *

Wissi tee, kam kahdas taisnas parradu präfischanas buhtu pee ta Subbates basnizlunga-muischias fain-

neeka Jahn Kraschowskli, kas nespēhzbās deht sawas mahjas atdewis un pahr kurra mantu leelu parradu labbad konkurse spreesta, tohp uzaizmati, wisswehlak libds zotu Dezember 1840 pee Affermuishas pagasta teesas peeteiktees, jo wehlak neweenu wairis ne klausīhs. Affermuishā, 8tā November 1840.

(L. S.) ††† Jahn Ausching, pagasta wezzakais.
(Nr. 19.) E. F. Thormann, pagasta teesas krihw.

* * *

Wissi tee, kam kahdas taifnas parradu prassīshanas buhtu pee ta Affermuishas fainmeeka Waska Jakowlow, kas nespēhzbās deht sawas mahjas atdewis un pahr kurra mantu parradu labbad konkurse spreesta, tohp uzaizmati, wisswehlak libds zotu Dezember 1840 pee Affermuishas pagasta teesas peeteiktees, jo wehlak neweenu wairis ne klausīhs. Affermuishā, 8tā November 1840.

(L. S.) ††† Jahn Ausching, pagasta wezzakais.
(Nr. 20.) E. F. Thormann, pagasta teesas krihw.

* * *

No Sirges pagasta teesas tohp wissi parradu deweji ta bijuscha fainmeeka Janna, no Intu mahjahn, kas sawas mahjas atdewis, un pahr kurra mantu parradu deht konkurse spreesta, uzaizmati, pee sau- deschanas sawas teesas diwu mehneshu starpā, prohti:

Maudas, labbibas un prezzi tirgus us plazzi. Rihgā, tanni 11tā November 1840.

	Sudraba naudā.	Rb.	Kv.		Sudraba naudā.	Rb.	Kv.
I jauns dahlberis	geldeja	I	33	I poħds kanepu	tappe malkahs ar	—	90
I puhrs rudsu	tappe malkahs ar	I	75	I — linnu labbaķas surtes	—	2	—
I — kweeschu	—	3	25	I — sluktakas surtes	—	I	80
I — meeschu	—	I	20	I tabaka	—	—	65
I — meeſchu - putrainu	—	2	—	I dselses	—	—	75
I — ausu	—	—	80	I sweesta	—	2	25
I — kweeschu - miltu	—	4	—	I muzzā filku, preeschu muzzā	—	7	50
I — bihdeletu rudsu - miltu	—	2	40	I — wibesknu muzzā	—	8	—
I — rupju rudsu - miltu	—	I	70	I — farkanas saħls	—	7	—
I — firnu	—	I	70	I — rupjas leddainas saħls	—	6	—
I — linnu - seħħlas	—	3	—	I — rupjas baltas saħls	—	4	75
I — kanepu - seħħlas	—	I	60	I — smalkas saħls	—	4	—
I — limmienu	—	5	—				

Brihw brikket.

No juhrmallas gubernementu augstas waldischanas pusses: Waldischanas-raħs A. Weitler.
No. 387.

libds 3otu Dezember f. g., kas par to weenigu ielieħgħanhas terminu nolikts, ar sawahm prassīshana fha t-peeteiktees. Sirges pagasta teesa, 3otā Oktober 1840.

††† Andreij Segmann, prekefseħdetais.
P. Lieden, pagasta teesas kriħveris.

* * *

Wissi tee, kam kahdas taifnas prassīshanas buhtu pee ta nomirruša Weħträsmuisħas Zebbu mahju fainmeeka Jahn Wenden, tohp uzaizmati, 6 neddelu starpā pee Kroħna Bramberges pagasta teesas peeteiktees, jo wehlak neweenu wairis ne klausīhs.

Bramberges pagasta teesa, 9tā Novbr. 1840.

D. Brehdermann, pelefhdetais.
(Nr. 296.) G. Paulborn, pagasta teesas kriħveris.